

USTAWA
z dnia 8 czerwca 2001 r.
o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia

Opracowano na
podstawie Dz.U. z
2001 r. Nr 73, poz.
764, z 2003 r. Nr 46,
poz. 392.

Art. 1.

Ustawa reguluje zasady przeznaczania gruntów rolnych do zalesienia.

Art. 2.

Starosta, po zasięgnięciu opinii właściwego nadleśniczego oraz w uzgodnieniu z wójtami (burmistrzami, prezydentami miast), Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w terminie do 31 marca każdego roku, określa ogólną powierzchnię gruntów rolnych - zwaną dalej „rocznym limitem zalesienia” - które w następnym roku mogą być przeznaczone do zalesienia na obszarze powiatu.

Art. 3.

1. Grunt rolny będący częścią gospodarstwa rolnego lub stanowiący jego całość może być przeznaczony do zalesienia, jeżeli spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:
 - 1) jest gruntem klasy VIz, VI i V, a także klasy IV, jeżeli jego powierzchnia w łącznej powierzchni gruntu przeznaczonego do zalesienia nie przekracza 10%,
 - 2) jest gruntem położonym na stoku o średnim nachyleniu powyżej 15%,
 - 3) jest gruntem zdegradowanym w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.)¹⁾,i jeżeli jest przewidziany do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
2. Łączna powierzchnia gruntu przeznaczonego do zalesienia nie może być mniejsza niż 0,4 ha i nie może przekraczać 30 ha, przy czym minimalna powierzchnia wydzielenia musi wynosić co najmniej 0,10 ha.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 60, poz. 370, Nr 80, poz. 505 i Nr 160, poz. 1079, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 81, poz. 875, Nr 100, poz. 1085 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984.

3. Do łącznej powierzchni gruntów przeznaczonych do zalesienia zalicza się także grunt należący do najwyższej trzech gospodarstw rolnych, pod warunkiem istnienia wspólnej granicy pomiędzy co najmniej dwoma parcelami stanowiącymi grunt przeznaczony do zalesienia, a należącymi do odrębnych gospodarstw rolnych.
4. Właściciel gruntu może złożyć pisemny wniosek do starosty, właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu, o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntu rolnego do zalesienia.
5. W przypadku gruntów, o których mowa w ust. 3, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 4, występują wspólnie właściciele gruntów.
6. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:
 - 1) wypis i wyrys z operatu ewidencji gruntów,
 - 2) przewidywane terminy rozpoczęcia i zakończenia zalesiania.
7. Starosta rozpatruje wnioski według kolejności ich wpływu i wydaje decyzje w terminie 60 dni od dnia otrzymania wniosku. Starosta prowadzi rejestr wniosków uwzględniający terminy ich wpływu. O otrzymanych wnioskach starosta informuje właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, występując z prośbą o wyrażenie przez radę gminy opinii w sprawie zmiany charakteru użytkowania gruntu z rolnego na leśny. Brak stanowiska w terminie 45 dni uznaje się za wyrażenie opinii pozytywnej.
8. Jeżeli zgłoszone wnioski przekraczają roczny limit zalesienia, starosta powiadamia właścicieli gruntów, których wnioski nie zostały rozpatrzone, o terminie ich rozpatrzenia oraz planowanym rozpoczęciu zalesienia w kolejnych latach.
9. Decyzja starosty o przeznaczeniu gruntu rolnego do zalesienia przekazywana jest do wiadomości wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwemu ze względu na położenie gruntu nadleśniczemu, a także zarządowi wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Art. 3a.

Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego, które jego właściciel lub spadkodawca lub darczyńca prowadził lub prowadzi osobiście co najmniej od 5 lat - co jest potwierdzone przez urząd gminy, na którego terenie gospodarstwo się znajduje, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603 z późn. zm.)²⁾

Art. 4.

1. Zalesienie gruntu rolnego jest dokonywane na podstawie planu zalesienia, a uprawa leśna jest prowadzona przez właściciela gruntu zgodnie z

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, Nr 122, poz. 1323 i Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676 i Nr 155, poz. 1287 oraz z 2003 r. Nr 6, poz. 64.

- uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją starosty określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej. Przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, Nr 86, poz. 958 i Nr 120, poz. 1268) stosuje się odpowiednio.
2. Uprawa leśna może być założona w odległości 1,5 metra od granicy sąsiedniej parceli gruntowej w przypadku, gdy sąsiednie parcele stanowią grunt, o którym mowa w art. 3 ust. 1, albo stanowią teren leśny. W pozostałych przypadkach uprawa leśna może być założona w odległości 3 metrów od sąsiedniej parceli gruntowej.
 3. Zalesienie jest prawidłowe, jeżeli:
 - 1) zostało wykonane zgodnie z planem zalesienia,
 - 2) spełnia warunki określone w ust. 1 i 2,
 - 3) stopień udatności uprawy jest nie mniejszy niż 70%.

Art. 5.

1. Właściwy ze względu na położenie gruntu nadleśniczy w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji starosty sporządza plan zalesienia oraz dostarcza właścicielowi gruntu odpowiednią ilość sadzonek drzew.
2. Koszty sadzonek oraz koszty sporządzenia planu zalesienia pokrywa Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, rozliczając się z właściwymi nadleśnictwami w terminie:
 - 1) do dnia 30 czerwca danego roku, jeżeli plan zalesienia został sporządzony w okresie od dnia 1 listopada poprzedniego roku do dnia 30 kwietnia,
 - 2) do dnia 30 listopada danego roku, jeżeli plan zalesienia został sporządzony w okresie od dnia 1 maja do dnia 31 października tego roku.

Art. 6.

1. Starosta sprawdza wykonanie zalesienia i wydaje decyzję administracyjną o stwierdzeniu prowadzenia przez właściciela gruntu uprawy leśnej:
 - 1) w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia o zakończeniu zalesiania - w przypadku zakończenia zalesiania w pierwszym półroczu danego roku,
 - 2) w terminie 8 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia o zakończeniu zalesiania - w przypadku zakończenia zalesiania w drugim półroczu danego roku.
2. W przypadku stwierdzenia niespełnienia warunków określonych w art. 4 ust. 3 starosta odmawia wydania decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 1, a na wniosek nadleśniczego, w przypadku winy umyślnej właściciela gruntu, obciąża go kosztami sporządzenia planu zalesienia oraz kosztami sadzonek.
3. Decyzje administracyjne, o których mowa w ust. 1 i 2, wraz z uzasadnieniem starosta doręcza właścicielowi gruntu.

4. Koszty wskazania w terenie granic gruntów klasy VIz, VI lub V, sprawdzenia zalesienia i wykonania pomiaru powierzchni zalesionej pokrywa starosta ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 7.

1. Właściciel gruntu, który otrzymał decyzję administracyjną o prowadzeniu uprawy leśnej, zwaną dalej „decyzją”, nabywa prawo do miesięcznego ekwiwalentu za wyłączenie gruntu z upraw rolnych i prowadzenie uprawy leśnej, zwane dalej „ekwiwalentem”.
2. Ekwiwalent wypłacany jest właścicielowi gruntu miesięcznie do dnia 10 każdego miesiąca począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym właściciel gruntu otrzymał decyzję, w wysokości:
 - 1) 150 zł za 1 ha gruntu - przy obszarze zalesienia od 0,4 ha do 10 ha,
 - 2) 50 zł za każdy zalesiony hektar powyżej 10 ha - przy obszarze zalesienia do 20 ha,
 - 3) 25 zł za każdy zalesiony hektar powyżej 20 ha - przy obszarze zalesienia do 30 ha.
3. Jeżeli decyzja administracyjna o prowadzeniu uprawy leśnej wynika z wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, ekwiwalent, o którym mowa w ust. 2, wypłacany jest właścicielom gruntów w wysokości proporcjonalnej do powierzchni gruntów objętych decyzją, a należących do poszczególnych właścicieli.
4. Ekwiwalent podwyższa się o 50%, jeżeli równocześnie z przeznaczeniem gruntu do zalesienia następuje likwidacja gospodarstwa rolnego prowadzonego osobiście przez właściciela lub jego spadkodawcę lub darczyńcę co najmniej od 5 lat, a właściciel zalesionego gruntu nie jest właścicielem gruntu rolnego lub działki siedliskowej o powierzchni większej niż 0,8 ha.
5. Ekwiwalent podlega corocznej waloryzacji w wysokości określonej wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
6. Właściciel gruntu otrzymuje ekwiwalent do czasu nabycia prawa do emerytury lub renty, nie dłużej jednak niż przez okres 20 lat.
- 6a. W przypadku sprzedaży gruntu, na którym znajduje się uprawa leśna, obowiązki związane z prowadzeniem uprawy leśnej oraz ekwiwalent przechodzą na nabywcę gruntu. Przekazania tych praw i obowiązków dokonuje starosta w drodze decyzji administracyjnej.
7. Starosta, w drodze decyzji administracyjnej, wstrzymuje wypłatę ekwiwalentu, jeżeli stwierdzi, że uprawa leśna jest prowadzona niezgodnie z planem zalesienia, a następnie uproszczonym planem urządzenia lasu, o których mowa w art. 4. W uzasadnieniu decyzji administracyjnej starosta wskazuje warunki przywrócenia wypłaty ekwiwalentu.
8. W przypadku zniszczenia uprawy leśnej w wyniku celowego działania właściciela gruntu, starosta wydaje decyzję administracyjną o wstrzymaniu wypłaty ekwiwalentu oraz nakazuje zwrot kosztów sadzonek, kosztów

sporządzenia planu zalesienia i pobranego ekwiwalentu - wraz z odsetkami ustawowymi.

9. Środki przeznaczone na wypłatę ekwiwalentu niewykorzystane w danym roku przechodzą na rok następny.

Art. 8.

1. Starosta lub w ramach zadania zleconego właściwy nadleśniczy dokonuje oceny udatności upraw:
 - 1) pierwszej - po upływie 2 lat od zalesienia gruntu rolnego,
 - 2) następnych - co 3 lata.
2. Wypłacenie podwyższonego o 50% ekwiwalentu, o którym mowa w art. 7 ust. 4, następuje po uzyskaniu decyzji o prowadzeniu uprawy leśnej. Po otrzymaniu pierwszej pozytywnej oceny udatności upraw wypłata podwyższonej kwoty ekwiwalentu następuje na wniosek zainteresowanego, corocznie jednorazowo.

Art. 9.

Właściwy ze względu na położenie gruntu starosta przekwalifikuje z urzędu zalesiony grunt rolny na grunt leśny po wydaniu pierwszej pozytywnej oceny udatności upraw, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1.

Art. 10.

1. Małżonkowie - współwłaściciele zalesianego gruntu otrzymują ekwiwalent, o którym mowa w art. 7, w dwóch równych częściach.
2. W przypadku nabycia prawa do emerytury lub renty przez jednego z małżonków będących współwłaścicielami gruntu zalesionego, emeryturę lub rentę oblicza się od wysokości płacy minimalnej, a współmałżonek uzyskuje należny małżonkom ekwiwalent zmniejszony o 25%.
- 2a. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku, kiedy jeden z małżonków będących współwłaścicielami gruntu przewidzianego do zalesienia nabył prawo do emerytury lub renty przed zalesieniem gruntu rolnego.
- 2b. W przypadku gdy właściciel gruntów otrzymuje świadczenie emerytalne lub rentowe, nie nabywa prawa do ekwiwalentu z tytułu przeznaczenia gruntów rolnych do zalesienia.
3. Jeżeli współwłaściciele gruntu przeznaczonego do zalesienia nie są małżonkami, ekwiwalent uzyskuje wyłącznie jeden ze współwłaścicieli na podstawie upoważnienia udzielonego przez pozostałych współwłaścicieli, złożonego w formie oświadczenia.
4. Cofnięcie upoważnienia może być dokonane jedynie w drodze postępowania sądowego nieprocesowego, w przypadku kiedy osoba upoważniona nie wywiązuje się należycie z obowiązku opieki nad gruntem zalesionym.

5. Upoważnienie określone w ust. 3 może być przeniesione na innego współwłaściciela tylko w przypadku, kiedy był on współwłaścicielem gruntu w chwili jego zalesienia oraz nie posiada innych źródeł dochodu.

Art. 11.

1. Uprawnienie do ekwiwalentu można nabyć w drodze spadkobrania. Korzystanie z nabytych w ten sposób uprawnień jest kontynuowane w ramach ustalonego terminu 20 lat.
2. Ograniczenia trwania uprawnienia określonego w ust. 1 nie stosuje się, gdy spadkobiercą właściciela gruntu jest małoletnie dziecko albo inwalida I lub II grupy.
3. Małoletni spadkobierca otrzymuje uprawnienia określone w art. 7 do czasu osiągnięcia pełnoletności lub do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Art. 12.

1. Wpłaty ekwiwalentu finansowane są ze środków będących w dyspozycji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. Minister właściwy do spraw finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady rozliczania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z właściwymi starostami w zakresie przekazywania środków finansowych na wypłaty ekwiwalentów, sposób i terminy płatności, uwzględniając roczne rozmiary zalesień.

Art. 13.

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i rozwoju wsi, w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, określi, w drodze rozporządzenia, zasady współdziałania Lasów Państwowych ze starostami w zakresie sporządzania planów zalesienia i uproszczonych planów urządzenia lasu, szkoleń, nadzoru nad wykonywaniem prac zalesieniowych oraz dostarczania sadzonek, biorąc pod uwagę roczne rozmiary zalesień, jakość gleb przeznaczonych do zalesienia, dobór gatunków drzew i krzewów na poszczególnych klasach gruntów.

Art. 14.

W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718 i Nr 109, poz. 1157 oraz z 2001 r. Nr 38, poz. 452, Nr 45, poz. 497 i Nr 63, poz. 634) w art. 88a w pkt 1 na końcu dodaje się wyrazy „w tym pokrywanie kosztów planów zalesienia oraz kosztów sadzonek przekazanych w celu zalesienia gruntów rolnych, o których mowa w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz.U. Nr 73, poz. 764),”.

Art. 15.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 60, poz. 636 oraz z 2000 r. Nr 45, poz. 531) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w pkt 1 na końcu dodaje się wyrazy „a także osoby, które przeznaczyły grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia,”;
- 2) w art. 7 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio także do osoby, która będąc rolnikiem przeznaczyła grunty prowadzonego gospodarstwa rolnego do zalesienia na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz.U. Nr 73, poz. 764) i dla której głównym źródłem utrzymania jest ekwiwalent uzyskany z tego tytułu.”.

Art. 16.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, oraz z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64 i Nr 52, poz. 539) w art. 2 w ust. 1 w pkt 2 na końcu dodaje się wyrazy „oraz ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia”.

Art. 17.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.